

populær datorende som et prospekt
av 2 mill. mennesker. — hvilket av
betrakter som et godt stykke arbeid.

industribedriften i USA har til ansikt
en fabrikk-prester og andre bedrif-
ter arrangerer ofte leilighetsvis guds-
tjenester for bedriftens folk.

glasset, kom han utfordringen til å
sende en stråle av sol inn igjennom
kammersvinduet til den hile sykken
oppe på kvisten. Hun så forundret

Vise dem rett til det varmeste hjerte
inn i den frelsende kjerlighets jarn!

Magnhild Arnborg.

det hemmelige vest-tyske sabotasje-
gruppen som amerikanerne skal ha
støttet.

med å heise bilene om bord
dokk kom i hoyde med at
bilene kunne kjøre rett over fjorden. Året etter 1928
til 1930 øket biltrafikken med
72 pst.

*Bastø som ble bygget
på plass til 18 biler på
400 passasjerer. Skipet g.
pa 14 knop.

Veldig økning i trafikken

I og med denne nye, spesielle
ferjen ble biltrafikken på
Moss-Horten fordoblet
årlig. Man skulle tro
at skapet ville ha forhøyet
etter anskaffelsen av den
bare ferjen — eller i høyest
oppregtigdhet de tidligere tider.
Skapet gikk den motsatte
takstene ned ganske betydelig
og så ble det en enkel og så sekts måneder på
Berg. Men selv de ikke særlig for-
staselsfulle statspolitiske hadde fått
en viss respekt for denne sikre ro.
Mens vi andre ble koblet sammen
med håndhvern under transporten
slapp han denne noe forneden beton-
hånden. Hans åpne tale og villighet
til å høre var helt i de nye tesers ånd.

Den 12. tese — jeg tror det er riktig
at citere den pånytt — inneholder
konklusjonen: «Et kristent menneske
skal være en god medarbeider i en lov-
styrkt stat.» De kristnes sosiale plikter
er fra Gud og kirken kan aldri med
rette lukke seg inn i sin andaktstilværelse
og se bort fra sitt kall i samfunns-
livet som om dette hørte under verden.
Et hovedsaken i orden og kirken
har full frifrihet til å forkynne og til å
praktisere Guds lov og Guds evangeli-
um, da står kirken ifølge lutherske
syn i et positivt forhold til og i sam-
virke med rettsstaten og dens øvrighet.
Dette gjelder også selv om et
verdig styre som regel vil opprise
mormenter som for kirken må fortone
seg som uhjemlet etter kristelig målestokk
og som kirken derfor må ta stilling mot.

Kristi ord om omsorgen for nesten
legger et dypt ansvar og en daglig
forpliktelse på hver kristen og på
hver kirke, både overfor staten og
overfor folkenes og hjemmenes liv.

Biskop Berggravs innlegg adskiller
seg først og fremst i formen fra tesene.
Det har all muntlighets mer ubesvarende
form — vel ytterligere poengtrent
ved de konsekvente referater som hittil
foreligger. I forkortet gjengivelse
vil alltid reservasjonene bli borte. En
replikk og hans tale synes å være
fremkommet som en sådan vil alltid
ta farve av situasjonen. Det gjelder
alle mennesker — men kanskje særlig
en så åpen og impulsiv natur som
biskop Berggrav — også med hans sans
for den dramatiske virkning. Hans
innlegg skildres som et av Hannover-
svermets høydepunkter. Men livet

Nek en utbedring av
Straks krigen var en
selkapet uttrykk for at

Fortsattelse 10. side

KIRKEN OG DENNE VERDEN

AV

direktør Lorentz Vogt

Scenen står levende for meg. Det
var i Berg fangeleir senhøsten 1944.
Ute regnet det, som var himmelens
sluser åpne. Da taket ikke var så
overvettet tett fikk vi også inne til
dels nytte godt av den nedstrommende
overflod. I sengestedene — tre lag
over hverandre — lå kameratene
Noen snorket høyt. Andre sov blide-
lig og stille — utkjent etter dagens
strabader. Enkelte hang med hodene
utover sengekanten for å følge med
i hva der foregikk nede på gulvet.
Her var bordet — det umeide. Flisete
temmelig uappetittige bord — som
alltid midtpunktet. Det var der det
foregikk. For øyeblikket hadde vår go-
de, alltid likevektige fangekamerat
Johannes Simemo samlet om det 10
og 12 av vennene til sine to ganger
ukentlige religiøse sammenkomster,
hvor han gjennom sine små foredrag
gav noe annet, tildels noe mer, enn
ved en alminnelig andakt. Denne gang
talte han om kirkens kamp under ok-
kupasjonen mot nazismens overgrep.
Han så den som en religios strid —
meget mer enn som en nasjonal. Og
så kom det:

«Guds rike er ikke av denne verden.
Derfor kan heller ikke Guds rike
komme i kamp med et rike av denne
verden, med mindre det siste vil opp-
kaste seg til sjelenes formynder. Men
da er også kampen der.»

Der var intet i den ytre situasjon som
kunne forlene hans ord med sær-
hver autoritet. De fleste sov blide-
lig og stille — utkjent etter dagens
strabader. Enkelte hang med hodene
utover sengekanten for å følge med
i hva der foregikk nede på gulvet.
Her var bordet — det umeide. Flisete
temmelig uappetittige bord — som
alltid midtpunktet. Det var der det
foregikk. For øyeblikket hadde vår go-
de, alltid likevektige fangekamerat
Johannes Simemo samlet om det 10
og 12 av vennene til sine to ganger
ukentlige religiøse sammenkomster,
hvor han gjennom sine små foredrag
gav noe annet, tildels noe mer, enn
ved en alminnelig andakt. Denne gang
talte han om kirkens kamp under ok-
kupasjonen mot nazismens overgrep.
Han så den som en religios strid —
meget mer enn som en nasjonal. Og
så kom det:

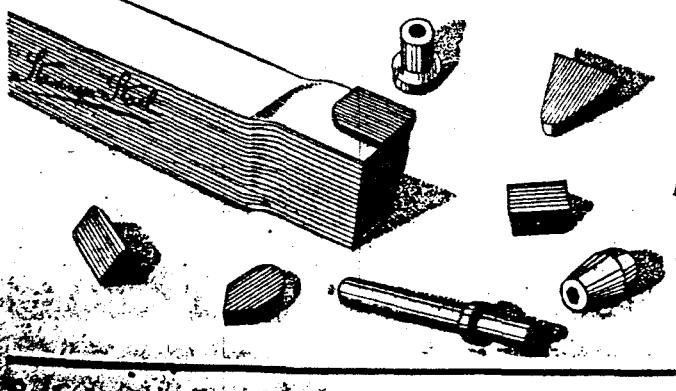
Johannes Simemo så kampen under
okkupasjonen som kirkens kamp mot
dem, som ville krenke den fulle tid var
sterk politisk betonet. Han forente i
samme hest forutsendelse av en skri-
valse, hvor han stemplet innregnet
at overfor det norske misjonsselskap som
alltid et rent kirkelig — ikke et nasjonal —
spørsmål. Som så mange av kirkefrontens beste menn
var han havnet i Berg interneringsleir.

Hans uttalelse om at kirkens må gå
til kamp mot enhver stat, der vil opp-
kaste seg til sjelenes formynder, vil
neppe vekke noen innsigelse hos noen
kristen. Det var aktuelt i Norge under
okkupasjonen. Det er det i dag bak
jerntræppen.

Simemos sterke understrekning av at

Ingen er i tvil om, at biskop Berggravs oppreden den hele tid var
starkt politisk betonet. Han oppreden
også kampen mot nazismens overgrep.

Spørsmålet om kirkens stilling til de
jordiske problemer er blitt aktualisert
ved det Lutherske Hannoveranermotet.
Og i dag er biskop Berggrav pensjonist — en meget virksom sådan, men
i Oslo bispestol sitter Johannes Simemo.

**For økonomisk
verksteddrift:**

SWK hardmetall plater,
hardmetall verktoy,
slitedeler.

Agent i Tønsberg: Tønsberg Maskinforretning A.s

STAVANGER ELECTRO-STÅALVERK A/S
JØRPELAHN

1939. Under prøveturen
snittafarten 14 knop. De-
filk sin ilddåp allerede
gen den var i drift. Da
238 biler over fjorden. I
rekord var 210, og da
«Bastø», «Alpha» og «Be-
mer» og «Tøy» kunne holde
natt. «Bastø II» klarte a
større antall på sine ordin-
gjennom. Året steg trafik-
ken for biler fra 1938 til
1939 fra 17 650 til 21 850.

Nek en utbedring av
Straks krigen var en
selkapet uttrykk for at

MINISTERIET

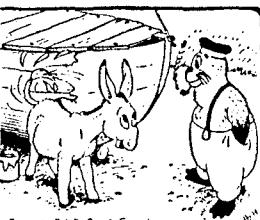
og Truls fikk inn
solerte tjer og en
en det var bare en
dubbelat spratt til
ginn i skafet hvis
talte kusine Blasie
ilbake, ropte barna
n smart igjen māt-
M.

myltighet fligkeit

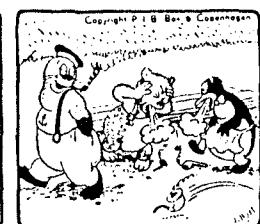
besøker Zoologisk
København før ut-
sigende tekst:
at behandle vort
stumper i Kaffekoppen, sia sig vel
venligst til Tjeneren. Han vil straks
sørge for, at De far Dées, Kaffe av-
erkop og Cigaret-
veret i et Askebeger.

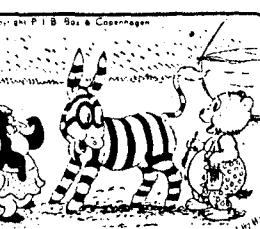
Du er flunk til å male, Hans Hare —
du har den malebok hjemme.

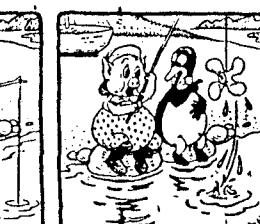
— De hadde ikke flere kostar, og Pekka
et avgjore meg en tjeneste etterpå.

... Når dere har hostet fra dere,
skal jeg komme og fortelle resten av
historien.

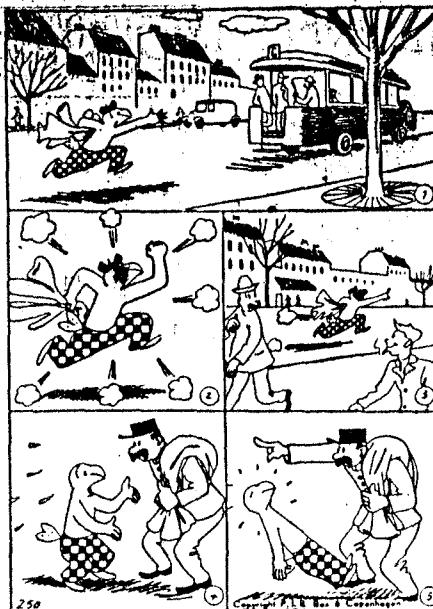

— Ser jeg ut som en sebra nå? —
Sebra eller en stripet katt, selv din egen
mor vil ikke kjenne deg igjen.

— Det var en rar fisk! — ja,
det ligner nærmest en kig-
kvern.

GLOBI

Globi er kommet for sent hjemme fra, og nu må han løpe etter bussen med tungen langt ut av halsen. Folk som ser ham storme nedover gaten tenker: Den juren er da rust ikke riktig vel bevart. Til slutt når Globi går opp. Han forsør at det vil være umulig å ta iugen bussen. I sin stor spør har en politibetjent om nærmest vel til Boulevard Montparnasse. — De går i fel retning, sier politibetjenten, hus De skal til Montparnasse, så skal De akkurat den motsatte rett.

Ella Flood:

Gamle Nero kunne trolle

Vi satt os lekte nede ved bekkene
var. Bomis og jeg og Hildebrandt, den var blitt så diger at kløppen var
heit under vann, så vi kunne ikke gå
over den mere, bare Bomis, men han
turde ikke så mye vann val det, enda
han ikke ble vit.

Ons lee sa: «Engang borte i Amerika så ville mamma hekke opp Bomis
pa turkeshoren med en klype i det
ene øret.»

— Ikke tull, sa Hildebrandt. «Bomis
var jo ikke med, engang!»

«Han var ikke, sa jeg.»

«Han var ikke.»

«Han var ikke.»

«Hvis om du til du vil holde opp & si
han var ikke, så skal du få høre noe
som ingen andre vet, uten jeg og
Bomis os så deg.»

Halv rett, sa Hildebrandt, for i
snakket litt amerikansk, han også
men bare litt grinne. For han har
ikke vært i Amerika, han bare jeg.

— Engang da jeg var inne i en leke-
butikk, så fikk jeg se Bomis, han satt
der midt mellom to katter og det var

ikke plakk hyggelig for n. Men så
var det bare en leke-bikkje, som var
sa liten Bomis, og derfor fikk jeg
lov til å få ham. Men han hadde
glassøyne og kurte ikke øre sek
engang, så jeg ble ikke så feit da fikk
ham blyvel — bare om aften da fikk
han snyte i armen min akkurat som
om han Bomis.

Ons lee sa: «

— Jo, skjønner du — en aften som
mamma og pappa var ute, så sov jeg
endt en baby-sitter'n, hun Polyania
var der, for hun var også. Plutselig
hørte jeg like-Bomis begynne å hviske
til meg, tenk.»

Kunne den leke-bikkja snakke
han da?

Nei da, engang — bare hviske

skjønner du vel. Og blinke med det
ene øret. Og så var det det om natt!

Bomis tenk...»

— Men du i all verden, da mann As-
sen hadde Bomis greid å funne deg
her ikke vært i Amerika, han bare jeg.

— Jeg spurte han lee og det var vel
ikke noen sak, sa Bomis. For han

visste av en gammel hund som kunne
kontrollere det. Det var denne han dermed
Nero borte hos slakter'n var han
kunne trolle. Men for han ville hjelpe

Bomis, så snakte han tygge fem knok-
kjon for n. Jon Nero er nesten tun-
nlaus, bokser du da han endnu var
festet med det så trollet Nero ham

om til en leke-bikkje som satt i but-
ikkken. Hvordan fant han Bomis
kong om natten, fikk han lov av Nero
til å være om tilg-Bomis, sa han.
Han kan ikke få øre litt på seg. Og

Os så bad han så pent: «Kan jeg være
sa snilt å få både litt i badebasen-
get, sånn som deg og Polyania, Bus-
ter, — for det er så felt når dere ba-
der og jeg må sitte i alle ull-
kronlene og være leke-bikkje.»

Og det fikk han. Men akkurat som
vi hadde vært i vannet bare en liten

stund, så hørte vi at Polyania ropte
pa seg og vips la jeg Bomis på kult-
et os han var blitt leke-Bomis på

flekkene, da kom Polyania flyende
og puttet meg i sengen min. For han

hørte at mamma og pappa kom i hel-
sen.

«Namen, jeg tror du har badet

Bomis, sa mamma. Og så ville hun
hekke han opp til fork på shoen i

bæret, med en klype i det ene øret.
Os så skjønt ikke hun at jeg ble så

sinne for det.»

— Henger opp Bomis, da ket, — med

en klype i øjet. Mamma var visst ik-
kje grymt grymt hun.

— Nei, det hadde gjort ornittig

vondt for Bomis' stakkars, når han

Kirken og —

Porte fra 6. side.

også kirken — skal leve også i

360 hverdager i året.

Der reiser sees to spørsmål: Hva
skal kirken gjøre hvis staten uten å
grape inn i forkynnervirksomheten
søker å hindre kirken i dens sosiale
og oppdragende virksomhet. Det er
givet at kirken må opppta kampen mot
et positivt inngrep. Den kan ikke luke
se seg inn i andaktsveslet og se bort
fra sitt kall i samfunnslivet. Der var
en tid i Norge — det man kan kalle
Arbeiderpartiets kristendomsflidende
epos — hvor situasjonen var farlig.
Med bekymring kunne kirken se i me-
te den tid, dette parti måtte få imak-
ten. Men denne periode synes forbi.
Med overtagelsen av regjeringsmakten
for 17 år siden fulgte på dette område
som også på enkelte andre en omka-
ring av Arbeiderpartiets politikk.
Mangl og meget kan ha bidratt her til
— vel også samarbeidet med Kong
Haakon, som ikke bare i formen er
kirken overhode, men også personlig
en overbevist kristen. Kongens inn-
flyelse har aldri vært så sterkt som
overfor Arbeiderregjeringene.

Men der er også oppstått et annet
spørsmål: Vil den moderne velfærds-
stat overflodigjøre det kristne sosiale
arbeide? Vil selve utviklingen man-
øvere kirken bort fra de arbeidsom-
råder som også har vært dens kall i
samfunnet? Det var her biskop Berg-
grav snitte inn sitt angrep på «Vel-
færdsstaten», og hvor han ord øyen-
sinn vakte den største bevergelse.
Interessant er dr. Ruben J. O. S. sons
kronikk i «Svenska Dagbladet». All-
redede overskriften «Lutherdom på
marsj» — altså inn i en mer markert
front mot staten — gir tonen: «Oss
en stat med et så vennlig øsyn som
velfærdsstaten, kan bety en fare for
kirken og en hindring for den kristne
virksomhet. Også denne form for den
totalitære stat inneholder en trussel
mot menneskene.» Det sistre er utvils-
som riktig. En trussel mot menneske-
nes materielle liv — men neppe mot
kristendommen. Det faller naturlig meg
unnskelig å muntse at det som mi fore-
tar i de i Nordens sosialistiske stats
samfunn — Norge og Sverige — skulle
inneholde en undertrykking av kirken
virksomhet. Den statlige sosiale vel-
ferd vil aldri overflodigjøre det
kristne barnehjemstilsynsarbeide. Det er
utmerket at staten giros hva den kan
gi til hjelpe menneskene. Om det all-
tid gjøres med en lykkelig hånd kan
viere mye tvilsamt. Men den selvop-
førelse den kuerhjelpt og solgte som
mennekske, sett er kristendommens
unnieste vesen og dens utøvers sær-
trekkene, kan aldri erstattes ved stat-
kontrollstiltakken. Den vil for å bryke
stilt for merkenstilt, bestemt utrykk
kritt være et stort «dørløp». Biskop
Berggrav nevnte som en fare
ved offentlige ungvirksomheter at maksimalpriser
for sykehuse kunne umuliggjøre
opprettelsen av private sådanne i kris-
ten. Men er det sanntsynlig at eventuelle maksimalpriser vil bli sagt
så lavt? Vil ikke altid de kristne syke-
hus være «billige i drift», takket være
at kristne utøver offervilighet? Kan
maksimalpriser hindre den barne-
hjemstilsynen i hans virksomhet?

Kirken bør alltid være varig med
kristendommens som brenner den inn
i aktuell politikk, som alltid vil få
priore av partikamp, selv om denne ikke
strukte følger de vanlige partitilhører.
Det er det som er skjedd med biskop
Berggravs tale. Den ei tatt til mutet
i kampen mot de Thaugardtske lover.
Som situasjonen er, er det naturlig
om alle bidras i den kamp mottas
med takknemlighet. Kampen ei og
må bli hard — men den er hoyst nor-
disk. Antalet vil hverken kirken el-
ler den øverrørpolitiske kamp vere
trent med at kirken trekkes inn. For-
sok i lignende retning har vært godt
føddere — aldri til kirkens fordel os
siden til politikkens.

Kanskje bor ikke kirke næ vesten-
tor. Jerneppet møtes til mer intimit
samarbeide. Det vil ytterligere under-
streke motsetningene mellom vest og
ost. Hos oss har kirken full frihet i
sin forkynnervirksomhet og til å
praktisere Guds evangelium. Det er
det som skal poenget i gittern og
det er vel ut fra det syn at den 12.
øverfor citerete tese er formet. Det for-
hindrer vel ikke al der nu og da kan
oppstå visse uoverensstemmelser. Men
dette bør man alltid seke gjort til det
underordnede.

Førholdet kirke — stat må naturlig

antefor Jerneppet få kampens preg
— men i vest samarbeids, uten hen-
syn til politiske partier.

Lorentz Vogt.

EN FORRETNINGSMANN i Dram-
men er satt under tiltale for bl. a. å
ha berørt seg omprøvd 100 prosent